VÄNERNS vattenvårdsförbund

Fåglar på Vänerns fågelskär – resultat från inventeringen 2026

Vänerns fågelskär inventerades 2026 med samma metodik som alla år sedan 1994. Syftet är att följa beståndsutvecklingen hos kolonihäckande måsfåglar (trutar, måsar och tärnor) och storskarv, men alla fåglar som förekommer på fågelskären noteras. Långsiktiga trender kan beräknas för flera rödlistade och EU-listade fågelarters populationer på Vänerns fågelskär.

Resultat

Måsfåglarnas minskande trender håller i sig och summan av revirhävdande trutar, måsar och tärnor slutade på 21 669 individer. När antalen var som störst, för 15–20 år sedan noterades en bra bit över 30 000 måsfåglar de flesta år. Det är onekligen anmärkningsvärt vilka stora förändringar som sker i Vänerns fågelfauna på relativt kort sikt.

Fågelarter som är rödlistade i Sverige och/eller listade i Fågeldirektivets bilaga 1 är av särskilt intresse att följa upp inom miljöövervakningen. Klassificeringen indikeras vid respektive art där NT betyder Nära hotad, VU betyder Sårbar och EN betyder Starkt hotad enligt Artdatabankens rödlista 2025. Om arten är upptagen på Fågeldirektivets bilaga 1 indikeras det med FD.

Måsar (dvärgmås FD, skrattmås NT, fiskmås)

Fiskmåsen ökade med knappt 800 individer jämfört med fjolåret och resultatet blev 8 824 fåglar, vilket trots ökningen är en av de lägre siffrorna under hela inventeringsperioden. Skrattmåsens notering på 3 111 fåglar är istället lägre än fjolårets och den näst lägsta under hela inventeringsperioden. Det är bara det första året (1994) som det räknades färre skrattmåsar i sjön. Ingen av arterna har någon tydlig trend över hela inventeringsperioden eftersom de ökade kraftigt under första halvan, för att sedan minska igen. Skrattmåsen har däremot en statistiskt signifikant minskning under den senaste tioårsperioden. Det går fortsatt bra för den fåtaliga dvärgmåsen i Vänern, det räknades förvisso något färre revirhävdande individer 2026 än 2025, men 92 fåglar är ändå den näst högsta siffran hittills. Nära hälften av fåglarna (45 ex.) fanns i en koloni på ett skär utanför Kristinehamn och Vänerns nordöstra del har hela tiden varit artens huvudsakliga häckningsområde.

Trutar (silltrut NT, gråtrut VU, havstrut EN)

Havstrutens minskning som varit tydlig under hela inventeringsperioden visar inga tecken på att avta, årets notering på 335 revirhävdande individer är betydligt lägre än fjolårets 373 fåglar och den klart lägsta siffran under hela inventeringsperioden. Frågan är hur länge vi får höra trutarnas nasala varningsläte i Vänerns skärgårdar. Gråtruten ligger kvar på ungefär samma låga nivå som i fjol, men med en liten ökning och landar på 3 729 individer, den tredje lägsta noteringen under hela inventeringsperioden. Båda arterna har tydligt statistiskt säkerställda negativa trender för både hela inventeringsperioden och det senaste årtiondet, även om det sambandet där är något svagare. Den mindre allmänna silltruten varierar mycket mellan åren och årets notering på 281 revirhävdande individer är i det högre skiktet. Arten har en tydligt positiv trend över hela inventeringsperioden eftersom den var ganska fåtalig före millennieskiftet, men under senaste tioårsperioden kan ingen trend urskiljas.

Tärnor (fisktärna FD, silvertärna FD, skräntärna NT, FD)

Fisktärnan stod för en dramatisk minskning från fjolårets 6 117 revirhävdande fåglar till 2026 års notering på 4 711 individer. Den ovanligare silvertärnan minskade också men inte lika mycket och 554 revirhävdande individer räknades in, ändå den lägsta siffran sedan 2005. En kylig vår som den 2026 kan ha påverkat resultatet, när Vänerns vatten är kallt kan det dröja till efter inventeringsperioden innan tärnorna bestämmer var de ska häcka och det finns en del observationer senare under sommaren som visar att tärnor häckat på skär där de inte noterades under inventeringen. Det finns även en ganska hög grad av mellanårsvariation och fisktärnan saknar trendriktning över det senaste årtiondet, medan silvertärnans population visar en nedåtgående trend. Båda arterna har dock statistiskt säkerställda ökningar över hela inventeringsperioden eftersom de räknades i betydligt lägre antal på 1990-talet. Skräntärnan fortsätter sin långsamt ökande trend i Vänern och noterades med 17 revir, två fler än 2025. Lite spännande var de tre par som häckade på Kräklingarna i Dalsland, varav två nära varandra. Kanske är det en potentiell plats för en större koloni.

Storskarv

Det går utför med storskarven i Vänern och den minskande trenden håller i sig. Årets notering på 1 197 bon är nästan 150 färre bon än i fjol och den lägsta siffran sedan 2000. Antalet kolonier minskar också och 2026 fanns det bara elva lokaler med häckande storskarvar. Sex av dessa kolonier innehöll dessutom färre än 30 par, medan den största omfattade relativt blygsamma 327 par.

Gäss och änder (vitkindad gås FD, snatterand, småskrake m.fl.)

De vitkindade gässen var relativt få 2026, 52 fåglar, men antalen är genomgående betydligt högre den senaste 15-årsperioden än tidigare och artens långtidstrend är tydligt positiv. Det fanns även färre snatteränder på fågelskären 2026 än 2025 men de 53 fåglar som noterades är ändå den näst högsta siffran under hela inventeringsperioden. Även kricka och vigg har positiva långtidstrender på Vänerns fågelskär. Småskraken däremot har en svagt signifikant minskande trend det senaste decenniet. Under 2026 noterades 345 individer på fågelskären, den lägsta siffran på 25 år. Storskraken har en negativ trend över hela inventeringsperioden men populationen börjar visa tecken på att öka och årets resultat på 55 fåglar är den högsta noteringen sedan 2017.

Vadare (strandskata NT, drillsnäppa NT, roskarl EN)

Antalet revir av de två vanliga vadarna, strandskata och drillsnäppa, brukar variera ganska kraftigt mellan åren. Troligtvis handlar det mer om att fåglarna väljer att häcka på andra platser i skärgårdarna och runt Vänern än att de regionala populationerna varierar i storlek. Strandskatan, som 2026 noterades med 73 revir på skären har en signifikant ökande trend över hela inventeringsperioden men ingen tydlig riktning det senaste decenniet. Drillsnäppan noterades med 66 revir under årets inventering och det är den lägsta siffran på 25 år med undantag för fjolårets 49 revir. Långtidstrenden är svagt positiv men den har vänts till en mer signifikant minskning under det senaste årtiondet. Roskarlen uteblev tyvärr helt från inventeringen 2026.

Stort tack till alla inventerare och båtförare 2026!

Jan Rees, Länsstyrelsen Värmland, jan.rees@lansstyrelsen.se, 010-224 73 05

Bilagor

1. Sammanfattning av inventeringsresultaten för Vänern åren 1994–2026.
2. Inventeringsresultat för område 1–9 år 2026.

Sammanfattning av inventeringsresultaten för Vänern åren 1994-2026

Artnamn	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011*	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Knölsvan	16	15	13	19	16	5	10	13	43	28	42	36	26	24	13	33	36	23	30	24	31	24	29	38	48	19	25	39	40	46	13	18	14
Sångsvan			1																		2		1	1	3		3			2	4		2
Grågås	7	30	113	8	31	8	17	56	36	29	103	130	150	219	245	1164	1107	680	661	1330	128	577	380	911	3841	110	1564	251	780	116	161	1928	1077
Kanadagås	519	648	398	345	698	474	716	533	582	714	358	283	725	402	368	677	451	470	642	392	726	335	325	331	290	299	313	334	465	225	319	611	329
Vitkindad gås	6	4	5	8	14	18	19	22	5	12	9	16	14	7	17	17	8	14	29	34	25	57	39	73	52	125	107	85	59	51	65	109	52
Bläsand	2	9	5	6	1	11	1	2			5		14	12	1	14	8	4	6	9	2		14	1			1	2			1	10	2
Snatterand		2	4	10	3	5	13	9	8	2	4	6	17	37	23	34	23	30	16	25	8	20	11	19	14	19	41	30	25	23	12	75	53
Kricka	3	3	9	1	19	22	5	2	47	5	5	5	26	89	22	30	5	24	47	59	49	32	71	31	23	19	24	46	59	40	44	38	39
Gräsand	107	106	130	149	94	152	208	220	128	152	161	136	207	179	127	211	182	119	150	269	127	97	180	207	118	127	123	123	217	153	81	157	100
Stjärtand														1																			1
Årta								1						1		1					2		1										
Skedand		2			1	1	2		2			1			2							1	2			1		1			2		
Brunand		1	1			1		4					3						2														
Vigg	7	3		11	24	40	23	29	6	24	24	40	17	46	24	19	6	31	17	40	8	45	30	26	13	25	39	31	63	42	42	47	39
Ejder		1				2					1	2	1	1	1		1	1	1				1	1									
Knipa	25	17	9	34	25	36	30	22	31	31	63	41	29	56	40	45	51	37	38	34	58	18	17	34	31	18	69	31	32	37	13	11	21
Småskrake	231	282	276	285	335	223	283	291	357	374	375	463	584	625	455	412	443	428	471	459	401	440	418	414	473	448	441	412	351	423	391	385	345
Storskrake	100	55	89	108	62	46	54	61	63	46	56	52	56	82	28	48	32	29	26	30	35	48	24	60	25	46	38	27	40	44	34	47	55
Storlom	***64***	***61***	***51***	***37***	***64***	***59***	***54***	***50***	***60***	***60***	***48***	***63***	***70***	***70***	***60***	***58***	***57***	***42***	***56***	***42***	***38***	***52***	***50***	***66***	***40***	***70***	***53***	***46***	***56***	***59***	***65***	***60***	***48***
Skäggdopping	12	23	4	15	15	7	4	31	18	22	29	32	13	23	23	17	16	19	37	69	17	25	55	57	65	64	57	77	63	63	42	30	25
Storskarv	***288***	***403***	***579***	***796***	***958***	***1094***	***1140***	***1534***	***1647***	***1971***	***2289***	***2919***	***3139***	***2869***	***3089***	***2973***	***2874***	***2502****	***2185***	***2137***	***1928***	***1555***	***1690***	***1470***	***1477***	***1479***	***1632***	***1854***	***1777***	***1898***	***1382***	***1341***	***1197***
Gråhäger	***5***	***8***	***6***	***7***	***6***	***8***	***10***	***12***	***11***	***22***	***13***	***17***	***10***	***9***	***8***	***8***	***6***	***8***	***7***	***8***	***4***	***5***	***3***	***3***	***1***								

Siffror med fet stil anger antal revirhävdande individer.

Siffror med fet + kursiv stil anger antal revir.

Övriga siffror anger antal individer (utan utvärdering av ev. revirbeteende).

Endast arter som bedöms som möjliga häckfåglar på Vänerns fågelskär redovisas i tabellen.

Bilaga 1 (sid 2)

Artnamn	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011*	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Sothöna									2	6	1	3	1	1	3	4		1	2	1		3	2	2	2	2	1	5		2	1	1	
Trana									2	2				2					2				2	***1***+2		1		2			7		
Strandskata	***50***	***67***	***48***	***65***	***57***	***68***	***57***	***58***	***62***	***66***	***59***	***68***	***64***	***60***	***73***	***54***	***82***	***76***	***94***	***87***	***70***	***76***	***84***	***85***	***66***	***78***	***88***	***72***	***78***	***69***	***73***	***85***	***73***
M. strandpip			***2***	***1***	***2***	***1***			***1***	***2***	***2***	***2***	***1***		***1***	***1***	***1***	***2***	***5***	***1***	***1***		***2***				***1***			***2***		***1***	
St. strandpip				***1***					***1***			***1***		***1***	***1***		***1***	***2***	***1***	***1***	***1***					***1***		***1***					
Tofsvipa				***1***	***4***		***1***		***7***	***8***	***7***	***8***	***8***	***11***	***22***	***9***	***13***	***7***	***13***	***12***	***14***	***7***	***12***	***11***	***7***	***15***	***16***	***8***	***8***	***7***	***2***	***5***	***5***
Storspov											***1***																						
Rödbena	***1***														***1***	***1***	***1***	***1***	***1***	***1***	***1***	***2***	***2***	***2***			***2***		***2***	***1***			
Drillsnäppa	***68***	***48***	***48***	***68***	***85***	***52***	***63***	***44***	***72***	***72***	***75***	***75***	***105***	***103***	***71***	***86***	***89***	***98***	***86***	***83***	***90***	***92***	***74***	***89***	***103***	***102***	***85***	***87***	***74***	***90***	***69***	***49***	***66***
Roskarl	***11***	***12***	***11***	***9***	***10***	***4***	***4***	***9***	***6***	***3***	***1***		***1***		***1***	***2***	***5***	***1***		***1***	***1***	***1***	***3***	***4***		***1***	***1***			***3***	***1***	***1***	
Kustlabb	1	1	1			1		1									2													1			
Dvärgmås	5	3	16	11	94	16	1		18	**1**+58	**2**+26	**6**+14	**8**+20	**8**+82	**5**+120	**8**+59	**15**+20	**15**+29	**22**+30	**22**+8	**40**+25	**35**+17	**75**+16	**32**+2	**47**+18	**24**+24	**64**+14	**63**+15	**91**+18	**85**+11	**74**+6	**117**+21	**92**+9
Skrattmås	**2134**	**4925**	**4777**	**5590**	**6521**	**5366**	**4412**	**3591**	**5845**	**6713**	**5120**	**7435**	**7789**	**8086**	**7129**	**7717**	**8624**	**6775**	**7497**	**6839**	**6933**	**6129**	**4113**	**5880**	**4924**	**5008**	**5413**	**4566**	**4325**	**3839**	**4063**	**3315**	**3111**
Fiskmås	**8333**	**9645**	**9262**	**9364**	**10401**	**11050**	**10508**	**10264**	**11380**	**11802**	**10435**	**13975**	**12511**	**14349**	**11390**	**12313**	**14448**	**13336**	**14076**	**10753**	**11737**	**11250**	**9243**	**10604**	**9024**	**9826**	**9003**	**9135**	**9292**	**6879**	**9591**	**8058**	**8824**
Silltrut	**75**	**97**	**102**	**86**	**149**	**192**	**131**	**175**	**200**	**209**	**187**	**220**	**268**	**293**	**234**	**305**	**287**	**303**	**297**	**230**	**195**	**289**	**218**	**211**	**244**	**360**	**297**	**287**	**253**	**146**	**294**	**195**	**281**
Gråtrut	**6556**	**7617**	**7501**	**7589**	**7867**	**8147**	**7011**	**7460**	**8283**	**7580**	**6603**	**6837**	**6112**	**6947**	**5454**	**6594**	**6952**	**5939**	**5638**	**4704**	**4837**	**5124**	**4133**	**4775**	**4349**	**5303**	**4055**	**4515**	**4036**	**3618**	**4609**	**3602**	**3729**
Havstrut	**776**	**860**	**778**	**755**	**812**	**693**	**753**	**683**	**788**	**708**	**683**	**709**	**738**	**757**	**635**	**631**	**611**	**533**	**534**	**546**	**518**	**558**	**574**	**544**	**462**	**485**	**457**	**461**	**499**	**440**	**418**	**373**	**335**
Skräntärna	***2***	***2***	***3***	***3***	***3***	***3***	***2***	***2***	***2***	***1***	***1***	***1***	***1***	***1***	***1***	***1***	***1***	***1***	***1***	***1***+2	***2***	***2***	***3***	***3***	***5***	***8***	***7***+3	***10***+3	***12***+3	***13***+3	***14***+1	***15***+1	***17***+2
Fisktärna	**3095**	**3024**	**3185**	**3804**	**3474**	**3095**	**3612**	**3185**	**4411**	**4553**	**5446**	**4479**	**5245**	**5880**	**6114**	**5806**	**5418**	**5288**	**4767**	**4899**	**6184**	**5165**	**5384**	**6189**	**6045**	**5654**	**5984**	**6703**	**6108**	**5585**	**5717**	**6117**	**4711**
Silvertärna	**227**	**272**	**287**	**345**	**322**	**387**	**625**	**384**	**558**	**522**	**436**	**520**	**654**	**809**	**768**	**800**	**901**	**1011**	**891**	**1007**	**922**	**1008**	**1282**	**1013**	**907**	**1019**	**960**	**773**	**726**	**813**	**643**	**574**	**554**
Småtärna														1	1			1														1	
Svarttärna	4	2		1		***1***	***1***		2		***1***+1	1	***3***	***1***+4	1	***1+***1						1					***2***					2	

Siffror med fet stil anger antal revirhävdande individer.
Siffror med fet + kursiv stil anger antal revir.
Övriga siffror anger antal individer (utan utvärdering av ev. revirbeteende).
Endast arter som bedöms som möjliga häckfåglar på Vänerns fågelskär redovisas i tabellen.

** I 2011 års resultat ingår en skattning (medelvärde för åren 2008-2010) av olika arters förekomst i område 1 och sydligaste delen av område 2 som inte inventerades 2011 (se dock storskarv).*
*** Storskarv totalinventerad även 2011.*

Vänersborgsviken

Sammanfattning 2026

Art	*Antal*	*Hane*	*Hona*	*Revir*	*Ej häckande*
Knölsvan	8				
Grågås	6				
Kanadagås	7				
Bläsand	2	1	1		
Kricka	3	1	2		
Gräsand	18	11	7		
Sjöorre	1	1			
Knipa	1		1		
Småskrake	24	7	17		
Storskrake	6		6		
Storlom	4			2	
Skäggdopping	3			2	
Storskarv					2
Havsörn					2
Fiskgjuse	1			1	
Strandskata	18			10	
Storspov					1
Drillsnäppa	3			3	
Skrattmås	139				36
Fiskmås	649				50
Silltrut	24				10
Gråtrut	118				187
Havstrut	11				7
Skräntärna	2			1	
Fisktärna	343				11
Silvertärna	7				

Köpmannebro-Tösse skärgård

Sammanfattning 2026

Art	Antal	Hane	Hona	Revir	Ej häckande
Knölsvan	2	1			
Grågås	1004				
Kanadagås	64	2	2		
Vitkindad gås	10	4	4		
Gräsand	23	16	7		
Knipa	15				
Småskrake	75	37	37		
Storskrake	13	3	10		
Storlom	12			7	5
Skäggdopping	12			7	
Storskarv	300			160	81
Havsörn					2
Fiskgjuse	3			2	1
Strandskata	16			12	4
Gluttsnäppa					1
Drillsnäppa	18			15	3
Dvärgmås					1
Skrattmås	782				26
Fiskmås	3069				150
Silltrut	65				7
Gråtrut	415				19
Havstrut	66	2	2		6
Skräntärna	6			3	1
Fisktärna	343				16
Silvertärna	88				2
Sädesärla	8				
Kråka	4			3	9

Lurö-Millesviks skärgård

Sammanfattning 2026

Art	*Antal*	*Hane*	*Hona*	*Revir*	*Ej häckande*
Knölsvan	1				
Grågås	16				
Kanadagås	39				
Vitkindad gås	2				
Kricka	1	1			
Gräsand	7	6	1		
Småskrake	51	29	22		
Storskrake	6	4	2		
Storlom	26			16	3
Skäggdopping	1			1	
Storskarv				15	87
Havsörn	2			1	
Strandskata	16			8	
Tofsvipa	4			2	
Drillsnäppa	4			4	
Dvärgmås	2				
Skrattmås	122				1
Fiskmås	1312				1
Silltrut	12				
Gråtrut	524				
Havstrut	72				
Skräntärna	4			2	
Fisktärna	580				2
Silvertärna	75				
Kråka					12

Segerstads skärgård med Kattfjorden

Sammanfattning 2026

Art	*Antal*	*Hane*	*Hona*	*Revir*	*Ej häckande*
Knölsvan	2				
Sångsvan	2				
Kanadagås	43				
Vitkindad gås	9				
Snatterand	11	9	2		
Kricka	12	2	1		
Gräsand	3	1			
Stjärtand	1	1			
Vigg	9	1			
Småskrake	29	10	16		
Storskrake	6		6		
Storlom	10			6	
Storskarv				235	375
Havsörn	1				
Strandskata	10			6	2
Tofsvipa	1			1	7
Brushane					4
Gluttsnäppa					1
Drillsnäppa	14			12	
Skrattmås	221				4
Fiskmås	983				65
Silltrut	41				2
Gråtrut	566				3
Havstrut	26				
Skräntärna	1			1	
Fisktärna	330				19
Silvertärna	136				
Kråka					6
Korp	2			1	

Karlstad-Kristinehamns skärgård

Sammanfattning 2026

Art	*Antal*	*Hane*	*Hona*	*Revir*	*Ej häckande*
Grågås	14				
Kanadagås	24				
Vitkindad gås	5				
Snatterand	11	11			
Kricka	6	5	1		
Gräsand	7	4	3		
Vigg	28	16			
Knipa	3		3		
Småskrake	66	37	29		
Storskrake	3		3		
Storlom	8			6	
Skäggdopping	9			5	
Storskarv	85			48	21
Havsörn				1	
Strandskata	12			9	
Ljungpipare					1
Tofsvipa	1			1	38
Rödbena					2
Grönbena					1
Drillsnäppa	24			18	
Dvärgmås	67				4
Skrattmås	647				52
Fiskmås	751				42
Silltrut	8				
Gråtrut	521				3
Havstrut	60				6
Skräntärna	9			5	
Fisktärna	1124				26
Silvertärna	138				10
Stenskvätta	2				
Kråka					5

Åråsviken

Sammanfattning 2026

Art	Antal	Hane	Hona	Revir	Ej häckande
Kricka	1	1			
Gräsand	1		1		
Storskrake	2	1	1		
Storlom	1			1	
Dvärgmås	5				
Skrattmås	98				
Fiskmås	29				4
Havstrut	2				
Fisktärna	119				2
Silvertärna	14				

Mariestads skärgård

Sammanfattning 2026

Art	*Antal*	*Hane*	*Hona*	*Revir*	*Ej häckande*
Grågås	9				
Kanadagås	81	2	2		
Vitkindad gås	6				
Snatterand	14	6	6		
Kricka	9	1			
Gräsand	15	5	6		
Vigg	2	1	1		
Småskrake	70	14	13		
Storskrake	2	1	1		
Storlom	2			1	1
Storskarv	400			405	40
Fiskgjuse	2			1	
Strandskata	20			14	1
Tofsvipa					10
Drillsnäppa	13			12	
Dvärgmås	16				1
Skrattmås	230				
Fiskmås	419				26
Silltrut	9				
Gråtrut	833				12
Havstrut	44				1
Fisktärna	704				15
Silvertärna	11				
Kråka					3

Djurö skärgård

Sammanfattning 2026

Art	*Antal*	*Hane*	*Hona*	*Revir*	*Ej häckande*
Grågås	10				
Kanadagås	2				
Vitkindad gås	2				
Kricka	7				
Gräsand	2		1		
Småskrake	16	1	1		
Storlom	9			5	
Storskarv				7	
Strandskata	3			2	
Brushane					1
Drillsnäppa	5			5	
Skrattmås	27				
Fiskmås	255				
Silltrut	5				
Gråtrut	90				
Havstrut	10				
Skräntärna	4			2	
Fisktärna	290				
Silvertärna	54				
Kråka					2

Lidköpings skärgård med Kinneviken

Sammanfattning 2026

Art	*Antal*	*Hane*	*Hona*	*Revir*	*Ej häckande*
Knölsvan	1				
Grågås	18				
Kanadagås	107				
Vitkindad gås	18				
Snatterand	17				
Gräsand	24	3	2		
Knipa	2				
Småskrake	36	4	4		
Storskrake	19	1	2		
Storlom	10			6	
Storskarv				327	362
Fiskgjuse	2			1	
Strandskata	20			12	1
Tofsvipa	1			1	25
Brushane					6
Drillsnäppa	9			7	
Dvärgmås	2				3
Skrattmås	845				
Fiskmås	1370				26
Silltrut	117				4
Gråtrut	664				198
Havstrut	44				3
Skräntärna	6			3	1
Fisktärna	878				5
Silvertärna	31				
Sillgrissla					1
Sädesärla	2				
Kråka	3			1	2